

No tenir cura

El Diccionari Fabra admet per a la locució verbal No tenir cura el sentit equivalent a No tenir remei, és a dir, «ésser inguarible». I cal pensar que tant podem admetre totes dues expressions, No tenir cura i No tenir remei, en el sentit propi (parlant d'algu afectat d'una malaltia sense remei), com en el sentit figurat (referint-nos a algu pertinatç en el seu capteniment o en la seva manera d'ésser, malgrat avisos i revesses). Però creiem que en algun cas la locució No tenir cura pot resultar ambigua, ja que, en principi, Tenir cura (d'algu o d'alguna cosa) significa «vetilar pel bé o pel bon estat» (d'algu o d'alguna cosa) i, és clar, res no priva que aquesta frase esdevingui negativa: No tenir cura (d'algu o d'alguna cosa). Aleshores, l'únic element diferenciador d'aquesta frase de l'anterior és el necessari complement determinatiu del substantiu cura. Tanmateix, com que bé ha d'ésser admissible que la locució verbal No tenir cura vagi acompanyada per un complement (si més no, circumstancial), també han d'ésser possibles oracions en què, com hem assenyalat, No tenir cura ens aparegui com una expressió ambivalent: Com que quan parlen no tenen cura! No tenen cura en segons quins casos.

Però encara que una tal ambigüitat no s'arribés a produir realment en la pràctica del llenguatge, pot resultar útil de diferenciar clarament aquests dos camps d'idees i, especialment, d'indicar els altres mitjans amb què es poden expressar. D'una banda, doncs, podem dir d'algu que es inguarible, que no té cura, que no té remei, que és un cas perdut o un mal cap, i que, amb ell, no hi ha res a fer. I de l'altra —en què podríem agrupar tots aquells casos molt sovint resolta, indogudament, amb formes considerades inadmissibles com «cuidado», «cuidar-se», «cuidados»— podem dir d'algu que té cura d'una cosa, que la vetlla, que hi posa molta cura, que s'hi mira molt quan la fa, que és molt primmirat. I, és clar, tota aquesta fraseologia admet la corresponent expressió negativa.